Elektronicznie podpisany przez:
Maria Wasilewska
dnia 28 kwietnia 2026 r.

**UCHWAŁA Nr RIO.II-00321-83/2026**
**Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku**
**z dnia 28 kwietnia 2026 r.**

**w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Szypliszki sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2025 rok.**

Na podstawie art. 13 pkt 5 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 7), oraz Zarządzenia Nr 7/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 27 lipca 2023 roku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących,

Skład Orzekający:
Maria Wasilewska - przewodnicząca
Małgorzata Rutkowska - członek Kolegium
Izabela Chrulska - członek Kolegium

Opiniuje przedłożone przez Wójta Gminy Szypliszki sprawozdanie z wykonania budżetu za 2025 rok, **wskazując na zastrzeżenia i uwagi zawarte w uzasadnieniu.**

U z a s a d n i e n i e:

Opinia powyższa została wydana na podstawie przeprowadzonej analizy sprawozdań z wykonania budżetu za 2025 rok:
- sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych,
- sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych,
- sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie,
- sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego,
- sprawozdania Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdania Rb-UZ uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych,
- sprawozdania Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych

oraz opisowego sprawozdania z wykonania budżetu, zawierającego informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego.

Na podstawie przedłożonej sprawozdawczości ustalono, że Gmina Szypliszki w 2025 roku zrealizowała dochody ogółem w kwocie 32.180.014,67 zł (przy planie po zmianach 34.665.570,00 zł), tj. w 92,83%. Wydatki ogółem wykonano w kwocie 35.191.940,20 zł (przy planie po zmianach 38.324.422,00 zł), tj. w 91,83%.
Dochody bieżące zrealizowano na poziomie 27.382.774,81 zł, tj. w 93,07% w stosunku do założonego planu w wysokości 29.423.184,00 zł, natomiast wydatki bieżące wykonano na poziomie 25.412.294,31 zł, tj. w 89,98% w stosunku do założonego planu w wysokości 28.242.488,00 zł.
Odnosząc się do sekcji majątkowej Skład Orzekający wskazuje, iż dochody zrealizowano w kwocie 4.797.239,86 zł przy planie 5.242.386,00 zł, tj. 91,54%, natomiast wydatki wykonano w kwocie 9.779.645,89 zł na plan 10.081.934,00 zł, tj. 97,00%.
Dochody ze sprzedaży majątku zostały zrealizowane w kwocie 91.530 zł przy planie po zmianach 34.000 zł. Jednocześnie plan pierwotny zakładał uzyskanie dochodów z tego tytułu na poziomie 894.000 zł. Tak istotna korekta planu w trakcie roku budżetowego, polegająca na jego znacznym obniżeniu, świadczy o ograniczonej realności planowania oraz niskiej przewidywalności tej kategorii dochodów. Ostateczne wykonanie mimo, że przekroczyło plan, nie kompensuje znaczącego odejścia od założeń pierwotnych. Wskazuje to, że dochody ze sprzedaży majątku zostały pierwotnie

zaplanowane na poziomie nierealistycznym, a ich późniejsza korekta potwierdza trudności w rzetelnym oszacowaniu tego źródła dochodów. Skład Orzekający ocenia to zjawisko niekorzystnie z punktu widzenia wiarygodności i realności planowania budżetowego. I w tym zakresie wnosi uwagę.

Faktyczny wynik budżetu zamknął się deficytem w wysokości 3.011.925,53 zł, przy planie po zmianach (-) 3.658.852,00 zł. Łączna kwota faktycznych przychodów wyniosła 4.596.354,22 zł, w tym zaciągnięty kredyt długoterminowy w wysokości 3.800.000,00 zł oraz niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 796.354,22 zł.
Rozchody tytułem spłat zobowiązań dłużnych wykonano na poziomie 937.500,00 zł (100% planu).

Zgodnie ze złożonym Rb-NDS sprawozdaniem o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2025 roku, deficyt w wysokości 3.011.925,53 zł został sfinansowany środkami pochodzącymi z:
- kredytów i pożyczek w kwocie 2.771.859,51 zł;
- niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 240.066,02 zł.

Przyjęta struktura finansowania deficytu wskazuje na istotne uzależnienie budżetu od finansowania zwrotnego.

Z danych sprawozdawczych wynika, że na koniec 2025 roku wystąpił dodatni wynik operacyjny (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości 1.970.480,50 zł, przy zakładanej w planie budżetu nadwyżce operacyjnej w wysokości 1.180.696,00 zł. Osiągnięcie wyższej niż zaplanowano nadwyżki operacyjnej należy ocenić jako zjawisko korzystne. Jednakże w ocenie Składu Orzekającego nie może ono stanowić jedynego kryterium oceny sytuacji finansowej jednostki. Dla pełnej rzetelności oceny konieczne jest uwzględnienie także innych istotnych aspektów gospodarki finansowej, takich jak: poziom płynności finansowej, w tym zdolność do regulowania zobowiązań bieżących, stan zobowiązań, w tym wymagalnych, poziom zadłużenia jednostki, poziom wolnych środków i środków pieniężnych na rachunku budżetu na koniec okresu sprawozdawczego, sposób finansowania przejściowych niedoborów środków w szczególności ewentualne wykorzystywanie środków o charakterze celowym.
Z przedłożonej sprawozdawczości wynika, ze stan środków na rachunku budżetu na koniec roku wyniósł 646.928,63 zł, w tym wolne środki 46.687,97 zł oraz środki pieniężne wynikające z tzw. zasad szczególnych o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych 600.240,72 zł. Powyższe wskazuje, że pomimo wypracowania znaczącej nadwyżki operacyjnej jednostka dysponuje ograniczonym zasobem środków pieniężnych, co może świadczyć o występowaniu napięć w zakresie płynności finansowej.

Na koniec 2025 roku zadłużenie (sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2025 roku) Gminy wyniosło 15.915.000 zł, co stanowi 49,45% wykonanych dochodów. Wzrost zadłużenia wynikający z zaciągniętego kredytu powoduje osiągnięcie 58,12% dochodów bieżących, co zwiększa ryzyko w zakresie spełnienia realizacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Poziom długu, choć formalnie dopuszczalny, w powiązaniu z długim okresem prognozowania (do 2035 roku) oraz niepewnością co do realizacji dochodów majątkowych generuje ryzyko dla stabilności finansowej w latach przyszłych.
Wobec powyższego Skład Orzekający **zastrzega, iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych** dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto zobowiązania **niezbędne jest bieżące monitorowanie realizacji**

**przyjętych założeń** w Wieloletniej Prognozie Finansowej pod kątem faktycznej realizacji, zwłaszcza **prognozowanych nadwyżek operacyjnych**, **konieczność zachowania dyscypliny w wykonaniu budżetów oraz zapewnienie realności prognoz, w szczególności w zakresie dochodów ze sprzedaży majątku i planowanych nadwyżek operacyjnych.** Niezrealizowanie istotnych czynników tzn. nadwyżek operacyjnych i dochodów majątkowych w wysokościach ujętych w prognozie może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach kolejnych

Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły. Analiza sprawozdania Rb-28S nie wykazała przekroczeń planu wydatków.

Wartość zaległości Gminy na koniec 2025 roku, według sprawozdania Rb-27S (kol. 9), zamknęła się kwotą 519.415,80 zł (w tym z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych 71.816,67 zł; podatku rolnego od osób fizycznych 29.813,10 zł oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi 77.832,10 zł). Wartość zaległości ogółem w stosunku do stanu na koniec 2024 roku (550.646,54 zł) zmniejszyła się o kwotę 27.680,06 zł. Spadek poziomu zaległości omówiony w części opisowej należy ocenić pozytywnie, jednak ich utrzymujący się poziom wskazuje na potrzebę dalszego wzmacniania działań windykacyjnych.

Jednocześnie Skład Orzekający podkreśla, że o prawidłowości realizacji budżetu nie decyduje wyłącznie poziom wykonania dochodów i wydatków zbliżonych do planu, wykonanie wyższej nadwyżki operacyjnej niż planowana ani brak zobowiązań wymagalnych. Kluczowe znaczenie ma również sposób finansowania bieżących potrzeb jednostki. Skład Orzekający odwołuje się do ustaleń kontroli RIO. Wynika z nich bowiem, że w 2025 roku – analogicznie jak w roku poprzednim – w celu finansowania potrzeb budżetu dokonywano niezgodnych z prawem zapożyczeń środków finansowych z rachunków Zakładowych Funduszy Świadczeń Socjalnych Urzędu Gminy oraz szkół podstawowych na łączną kwotę 279.000,00 zł. Działanie to, tzn. zaangażowanie środków do finansowania wydatków innych niż działalność socjalna pozostaje w sprzeczności z ich przeznaczeniem określonym w przepisach ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku ZFŚS nie stanowią części budżetu gminy, lecz są środkami specjalnymi, którymi wójt nie może dowolnie dysponować. I w tym zakresie Skład Orzekający wnosi **zastrzeżenie.** Zaistniała sytuacja ma istotne znaczenie w kontekście oceny płynności finansowej jednostki. Wykorzystywanie środków ZFŚS jako swoistego „źródła finansowania pomostowego" wskazuje na występowanie przejściowych niedoborów środków pieniężnych na rachunku budżetu. Oznacza to, że gmina może mieć trudności z terminowym regulowaniem swoich zobowiązań bez sięgania po środki o charakterze celowym, co świadczy o napiętej płynności finansowej. Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ w dłuższej perspektywie może prowadzić do utraty zdolności stabilnego finansowania zadań własnych oraz zwiększać ryzyko naruszenia dyscypliny finansowej.
Skład Orzekający wskazuje na konieczność podjęcia działań naprawczych polegających na poprawie zarzadzania środkami pieniężnymi, ograniczeniu wydatków lub zwiększeniu dochodów własnych, a także na bezwzględnym przestrzeganiu zasad gospodarowania środkami o charakterze celowym a także realistycznego planowania.

Uwzględniając wyżej wymienione nieprawidłowości, jakie wystąpiły w procesie wykonywania budżetu Gminy Szypliszki za 2025 rok, Skład Orzekający zaopiniował jak w sentencji.

P o u c z e n i e:
Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Maria Wasilewska